

*С. Т. Триколенко, кандидат мистецтвознавства
(Національний авіаційний університет, Україна)*

*Е. Е. Триколенко
(Академія «Dress of course», Україна)*

Вплив кіномистецтва на дизайн приміщень закладів громадського харчування.

На сьогоднішній день кіно являє собою найбільш популярний вид мистецтва, який формує власні інтерпретації реальних або фантастичних подій та представляє їх глядачам. Кіномистецтво надихається доволеним світом, і, водночас, надихає доволеним світом. Метою даної статті є огляд впливу кіномистецтва на дизайн інтер'єрів громадських закладів.

Звертаючись до теми взаємовпливу різних видів мистецтва, необхідно констатувати інтеграцію всіх сфер культури у кіномистецтва, і, водночас, інтеграцію кіномистецтва в усі сфери сучасної культури. Кіно стало невід'ємною складовою життя сучасної цивілізованої людини. Ми навіть не помічаємо, наскільки сильний вплив на нашу свідомість мають кінострічки. Зовнішність головних героїв популярних стрічок намагаються наслідувати мільйони людей; кіно задає і популяризує моду, музику, предмети побуту, кольори; шаблони поведінки, характери і звички теж часто формуються під впливом кінострічок. Особливу увагу хочеться приділити впливу кіномистецтва на дизайн інтер'єрів громадських закладів.

Розглянемо тенденції впливу кінематографу на формування концепції інтер'єрів у світі загалом та в Україні зокрема.

Раніш за все це явище розвинулося в Америці, яка на початку ХХ століття вхопила ініціативу розвитку кіно. Популяризм багатьох кінострічок призвела до появи численних кафе та барів, що наслідували інтер'єр та саму атмосферу фільмів. Великі і маленькі американські міста заповнюють заклади в стилі Дикого Заходу ХІХ століття, еkleктизовані поєднання мавританських, готичних та вікторіанських мотивів... Фотографії кінозірок та кіноафіші доповнюють загальний колорит, а подекуди в закладах лунає музика з кінофільмів і навіть ведеться трансляція на екран.

Європа довгий час залишалася більш консервативною та дотримувалася принципів класичного інтер'єру, проте у другій половині ХХ століття кіномода захопила і її. Шалена популярність Мерилін Монро та нуарних стрічок стимулювали появу барів та кафе, оформлених як у стилі конкретних фільмів, так і у стилі Голівуду загалом.

На території тодішнього радянського союзу подібних явищ не виникало, оскільки будь-яка увага до «разлагающей» культури країн заходу жорстко критикувалася й переслідувалася. Навіть радянські фільми не знаходили відгуків у вигляді тематичних закладів.

Міленіум ознаменувався новою генерацією кіно: безліч нових напрямів, спецефектів, можливостей для декорування не могли залишити осторонь любителів атмосферних закладів. Поява таких культових кінострічок, як «Зоряні

війни», «Володар перетнів», «Гаррі Потер» миттєво знайшла відображення у дизайні інтер'єрів кафе та барів по всьому світу.

Наведемо приклади найвідоміших закладів, оформлених в стилістиці кінофільмів.

Ресторан «Interstellar», розміщений у Мехіко, демонструє яскравий приклад інтер'єру, що занурює відвідувачів у атмосферу наукової фантастики. Момент переходу в інший вимір застигає в химерній поверхні стін та стелі, які миготять тисячами крихітних світлодіодних лампочок. Завдяки оптичним ефектам внутрішній простір здається викривленим, і навіть почуття часу руйнується. Загальну атмосферу зміни гравітації підтримують завислі у просторі книжки; а прозорі пластикові меблі вже давно асоціюються з футуризмом і меблями майбутнього.

Для поціновувачів серіалу «Гра престолів» у Вашингтоні відкрито "Pop Up Bar" – паб, атмосфера якого занурює глядачів у події серіалу. Велика площа закладу вміщує п'ять залів, кожен з яких оформлено відповідно до певної сцени з серіалу. Інтер'єр задекорований численним реквізитом, що відповідає тематиці серіалу. Зокрема, стіни та стелю біля барної стійки в одному з залів прикрашають стяги різних домів Вестеросу; в іншому залі височить священне дерево роду Старків, під червоним листям якого проходило немало подій. Незмінним атрибутом багатьох подібних закладів є фотозона. В даному пабі вона оформлена залізним тронем. Не оминули увагою і колекцію обличь, зібрану безликими – обличчя узагальнені та стилізовані, що посилює відчуття «безликості».

Нью-Йоркське кафе «Steamy Halls» оформлене в стилі кінопопеї про Гаррі Потера. Зонування приміщень дає змогу продемонструвати різні локації фільмів: від класичних інтер'єрів старої Англії до готичних арок й розеток, від сучасної маскарадної бутафорії до справжнього антикваріату... Численні атрибути фільмів заповнюють весь простір, акцентуючи увагу глядачів на певних елементах сюжету. Портрети, що розмовляють, розподіляючий капелюх, полиці з магічними книгами... Все підпорядковується єдиній дизайнерській концепції. Меблі та посуд також витримані в стилістиці фільму.

Для Туреччини вплив кіноіндустрії на оформлення громадських закладів не надто потужний, оскільки країна, що має найбільші прибутки з галузі туризму, прагне продемонструвати національний колорит. Одним з винятків є кафе "Walter's Coffee Roastery", оформлене в стилістиці лабораторії Гайзенберга із серіалу «В усі тяжкі». Інтер'єр не сприймається як інтер'єр кафе, оскільки його витримано в стилістиці хімічної лабораторії. Безліч колб і пробірок мають не лише декоративне, а й цілковито практичне значення – їх використовують, як посуд.

Паризьке кафе «Два млини» набуло популярності завдяки зйомкам фільму «Амелі», і наразі образ кіногероїні та атрибути з її побуту стали візитівкою закладу. Яскравий інтер'єр, витриманий в ретростилістиці 50-х років ХХ століття, садові гноми, портрети Амелі – всі ці складові стимулюють глядачів не лише забути про буденність і насолоджуватися атмосферою закладу, а й задуматися над основними філософсько-психологічними питаннями, порушеними творцями фільму.

В Україні, починаючи з останніх років ХХ – початку ХХІ століття масово з'являються іноземні заклади, які вносять нову для пострадянського суспільства складову закладів – атмосферу. Типові радянські общепити програють у плані і якості обслуговування, і оформлення закладів, а отже, швидко відходять у небуття. 2010 – ті роки позначаються появою безлічі нових суто українських закладів, які конкурують між собою, прагнучі привабити відвідувачів. Добре знайома з іноземною кінокультурою публіка прагне поринути в атмосферу улюбленого фільму або серіалу, при цьому маючи змогу скуштувати улюблені страви та напої. Не оминають увагою і вітчизняні фільми. Розглянемо декілька прикладів оформлення інтер'єрів кафе та барів у стилі кінофільмів.

У Києві одним із наstarіших закладів, пов'язаним атмосферою і оформленням відповідно до кінострічки є ресторан «За двома зайцями», розташований на Андріївському узвозі. Саме положення закладу прив'язує його до місця зйомки фільму, на честь якого він отримав назву. Внутрішня частина оформлена в еkleктично-хаотично кічовому стилі, який ідеально відповідає смаковим уподобанням Проні Прокопівни. «По-модному, по-французьки» у даному випадку викликає насмішку та неприйняття, проте, варто визнати, атмосфера закладу сприймається як цілісна й гармонійна. Гармонійна тому, що всі, здавалося б, незграбні поєднання насправді лише посилюють візуально-асоціативне сприйняття й заглиблення в атмосферу фільму. «Зонування» приміщень, їх розподіл відповідно до локацій фільму дає можливість відвідувачам самим обрати для себе «фон». Велика кількість характерного декору, нарядний порцеляновий посуд і оформлені в стилі кінця ХІХ століття меню посилюють ефект занурення у події кінострічки.

Кіноепопея «Гаррі Потер» стала основою для оформлення кількох закладів у різних містах України. Зокрема, у Рівному є кафе "Hogwarts", інтер'єри якого нагадують відомі приміщення зі знаменитої кіносаги. Основна стилістика закладу – стара Англія, образ якої настільки полюбився глядачам по всьому світу. Власне, прив'язку до фільму здійснюють окремі елементи декору та реквізиту, такі, як стяги факультетів, клітки з муляжними совами, книжки з магії та ін..

Львівський ресторан «Три мітли» має значну площу, завдяки чому максимально повно демонструє відвідувачам основні локації фільмів. Тут представлено чимало декору та реквізиту, і сам інтер'єр оформлено у стилі класики вікторіанської епохи. Вбрання офіціантів також відтворює костюми з фільму, тим самим посилюючи ефект присутності в подіях кіно.

Погляд на кіноепопею крізь призму сучасності представляє київська кав'ярня «Espresso Patronum», у якій на тлі абсолютно сучасних інтер'єрів чимало атрибутів з фільму. Стіни оздоблено фотографіями, мітлами, символікою факультетів. Дрібний реквізит розміщено у різноманітних шафах та полицках.

Для фанатів серіалу «Друзі» в Луцьку відкрили зал в кафе «Ring Cafe», що відтворює інтер'єр квартири Моніки, героїні серіалу. Вінтажні меблі, безліч кухонного начиння на тлі синтезу лофту й гламуру – основних стилів оформлення інтер'єрів. Стиль лофт для цього серіалу став одним із основних і, по суті, кожен з персонажів адаптував його під свої потреби. Варто зазначити, що у другій половині ХХ століття цей стиль викликає загальне зацікавлення,

оскільки дає можливість отримати ультрасучасний відкритий інтер'єр з мінімальними фінансовими затратами. Тому чимало американських фільмів і серіалів 80-х – 90-х років XX століття демонструють глядачам інтер'єри в стилі лофт.

Підсумовуючи розглянуті приклади, варто зазначити, що оформлення інтер'єрів громадських закладів та закладів громадського харчування в стилі популярних фільмів на сьогоднішній день є досить популярною тенденцією в усьому світі, а отже, становить цікаве поле для подальших досліджень в царині дизайну інтер'єрів.

Список літератури

1. Триколенко С. Дизайн інтер'єрів у стилі лофт як один із найзручніших для використання у інтер'єрах місць очікування в аеропортах / С. Триколенко, І. Єліссєв, Л. Савченко // Матеріали X Всесвітнього конгресу «Авіація в XXI столітті – Безпека в авіації та космічні технології» 28-30 вересня 2022 року. – Київ: НАУ, Гельветика, 2022. – С. 1-3